

Dosarul nr. 3ra – 1524/18

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: N. Corcea)
instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud.: E. Grumeza, N. Chircu, S. Procopciuc)

ÎNCHEIERE

14 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecători

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Cernat Nina împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, cu privire la încasarea diferenței la pensie, obligarea recalculării și achitării pe viitor a pensiei,

împotriva deciziei din 19 iunie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova și s-a menținut hotărârea din 5 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La 12 septembrie 2016, Cernat Nina a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, cu privire la încasarea diferenței la pensie, obligarea recalculării și achitării pe viitor a pensiei.

Circumstanțele de fapt, prezentate de reclamantă, pot fi rezumate după cum urmează.

Din anul 1990, Nina Cernat activează în funcție de judecător, iar în prezent este judecător la Curtea de Apel Chișinău. Din anul 2004 pînă la sfârșitul anului 2012, a fost judecător la Curtea Supremă de Justiție, deținând gradul superior de calificare.

Astfel, începând cu 9 octombrie 2013, i-a fost stabilită pensie în mărime de 80% din salariul lunar al judecătorului Curții Supreme de Justiție. De fapt, asigurarea cu pensii a judecătorilor este reglementată prin acte juridice speciale, unitare și obligatorii, și anume, Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat. Aceste acte normative nu prevăd reducerea cuantumului pensiei stabilite judecătorilor. Totodată, asemenea restricții nu se conțin în nici unul din tratatele internaționale în domeniul pensionării judecătorilor.

Prin hotărârea nr. 27 din 20 decembrie 2011 a Curții Constituționale, au fost considerate neconstituționale articolul 46¹ din Legea nr. 14 octombrie 1998, cât și articolul 32 din Legea cu privire la statutul judecătorului. Drept urmare, prin Legea nr.60 din 4 aprilie 2014, au fost abrogate articolele sus – menționate.

În aceeași ordine de idei, Legea nr.60 din 4 aprilie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative a prevăzut următorul cuprins pentru articolul 32 din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995: (1) Judecătorul care a atins vârsta de 50 de ani are o vechime în muncă de cel puțin 20 de ani, dintre care cel puțin 12 ani și 6 luni a activat în funcția de judecător, are dreptul la pensie pentru vechime în muncă în proporție de 55% din salariul mediu lunar, iar pentru fiecare an complet de muncă peste vechimea de 20 de ani - de 3%, dar în total nu mai mult de 80% din salariul mediu lunar. Pensia judecătorului se recalculează, ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu.

Astfel, în opinia reclamantei, la adoptarea acestei legi, legislatorul s-a ghidat inclusiv de hotărârea nr.4 din 27 ianuarie 2000 a Curții Constituționale, prin care s-a statuat că, la elaborarea unor legi noi și a altor acte juridice, este inadmisibil de a diminua protecția juridică a statutului judecătorului, întru respectarea principiului respectării drepturilor dobândite anterior în mod licit. În plus, hotărârea nr. 27 din 20 noiembrie 2011 a Curții Constituționale denotă că un drept social poate fi obiectul protecției constituționale garantate de articolul 46 din Constituție, și respectiv, art. (1) din Protocolul nr. 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, numai în cazul când dreptul social respectiv este dobândit și are valoare economică.

În continuare, reclamanta a remarcat că, potrivit prevederilor alin.(4) art.4) Legea nr.328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor: salariul de funcție al judecătorului din cadrul Curții Supreme de Justiție se stabilește în cuantum de: b) 5,0 salarii medii pe economie pentru judecătorul care are o vechime în muncă în funcția de judecător de peste 16 ani. Așadar, ea are o vechime în muncă în funcția de judecător de 26 ani, fiind aplicabile prevederile lit.b) alin.(4) art.4) din Lege.

La fel, conform articolului 10 din Legea vizată, prevederile articolului 4) din prezenta lege sunt în aplicare, după cum urmează: a) de la 1 ianuarie 2014, salariile de funcție ale judecătorilor vor fi plătite în cuantum de 80% din salariile de funcție prevăzute la articolul 4); b) de la 1 aprilie 2015, salariile de funcție ale judecătorilor vor fi plătite în cuantum de 90% din salariile de funcție prevăzute la articolul (4) ; c) de la 1 aprilie 2016, salariile de funcție ale judecătorilor vor fi plătite în cuantum deplin conform articolului (4).

Prin Hotărârea Guvernului nr. 879 din 23 decembrie 2015, s-a aprobat cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2016, în mărime de 5050 lei, pentru utilizarea în modul stabilit de legislație. Respectiv, prin prisma prevederilor art.32 Legea cu privire la statutul judecătorului, începând cu 1 aprilie 2016, pensia reclamantei constituie 80% din 25 250 lei, ce constituie suma de 20 200 lei.

Reclamanta a pretins că pârâtul calculează și achită greșit pensia în mărime de doar 13 520 lei, ceea ce este contrar legilor sus – menționate. Aceiași situație s-a atestat și în perioada de la 1 aprilie 2015 până la 1 aprilie 2016. În această perioadă, potrivit Hotărârii Guvernului nr. 974 din 4 decembrie 2014, s-a aprobat cuantumul

salariului mediu pe economie, prognozat pentru anul 2015, în mărime de 4 500 lei, pentru utilizare în modul stabilit de legislație. Prin urmare, pensia trebuia a fi egală cu 16 200 lei. De fapt, pensia achitată a fost de 13 520 lei lunar, iar diferența din pensia neachitată lunar constituie 2 680 lei, respectiv pentru 12 luni, pensia neachitată constituie 32 160 lei. În esență, Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova nu contestă salariului de funcție, cât și stagiul de muncă al acesteia.

La 13 iulie 2016, Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova a recepționat cererea prealabilă a reclamantei, care a primit răspuns la 15 august 2016. Conform acestuia, instituția pârâtă a refuzat admiterea cerințelor vizate în baza articolul II Legea nr.60 din 4 aprilie 2014. Mai mult, s-a făcut referire la explicațiile Ministerului Justiției nr.03/3250 din 4 aprilie 2015, potrivit cărora se recalculează pensiile stabilite la data de 16 mai 2014 doar judecătorilor demisionați.

Cernat Nina a susținut că prevederile legale cuprinse în art. III Legea nr.60 din 4 aprilie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, conform cărora judecătorii care beneficiază de plata pensiei, dar continuă să activeze în funcția de judecător, vor primi pensie în mărimea stabilită pînă la data intrării în vigoare a prezentei legi, contravin articolul 32 din Legea cu privire la statutul judecătorului. În realitate, articolul II din Legea nr. 60 din 4 aprilie 2014 nu se atribuie Legii nr. 544 din 20 iulie 1995, deoarece legislatorul a omis să indice care lege a fost modificată prin această normă.

La 13 martie 2017, reclamanta a formulat o cerere de majorare a pretențiilor.

În motivarea acesteia, Cernat Nina a afirmat că, în perioada 1 aprilie 2016 – 1 aprilie 2017, pensia ei urma a fi stabilită în sumă de 18 000 lei ($4500 \text{ lei} \times 5 = 22500 \text{ lei} \times 80\% = 18 000 \text{ lei}$).

Contrar acestor prevederi legale, pârâtul a calculat și achită greșit pensia în mărime de doar 13 520 lei, diferența lunară constituind 4480 lei, iar pentru 12 luni diferența de pensie constituie 53 760 lei.

Astfel, pentru perioada 1 aprilie 2015 – 1 aprilie 2017, Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova trebuia să determine de pensie în mărime totală de 74 040 lei ($53760 \text{ lei} + 20280 \text{ lei}$).

Din aceste motive, Cernat Nina a solicitat încasarea din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale a diferenței de pensie pentru perioada 1 aprilie 2015 – 1 aprilie 2017 în mărime de 74 040 lei și obligarea pârâtului să recalculeze și să achite pensia, începând cu 1 ianuarie 2017, pe viitor în corespundere cu articolul 32 alin. (1) din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 (f. d. 53 – 55).

În cadrul judecării cauzei, pârâtul Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova a depus referință în întâmpinarea cererii de chemare în judecată, prin care a cerut respingerea acțiunii ca neîntemeiată (f. d. 26 - 27).

La 27 iunie 2017, prin decizia nr. 52 a Curții Constituționale, s-a declarat inadmisibilă sesizarea reclamantei privind excepția de neconstituționalitate a articolul III din Legea nr. 60 din 4 aprilie 2014 și a articolului 32 alin. (3) din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 (f. d. 92 – 98).

Prin hotărârea din 5 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea formulată de Cernat Nina a fost admisă integral. Astfel, instanța de judecată a statuat încasarea de la Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova a

diferenței de pensie pentru perioada 1 aprilie 2015 – 1 aprilie 2016 în sumă de 20 280 lei și pentru perioada 1 aprilie 2016 – 1 aprilie 2017 în cuantum de 53 760 lei. Totodată, s-a obligat pârâtul să-i recalculeze și să-i achite Cernat Ninei pensia pe viitor în corespundere cu articolul 32 din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995, începând cu 1 aprilie 2017 pe viitor (f. d. 111, 116 – 122).

Împotriva acestui act judecătoresc, Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova a declarat apel în termenul legal (f. d. 171, punctul 64 din decizia din 19 iunie 2018 a instanței de apel). În apărare, Cernat Nina a formulat o referință, solicitând respingerea cererii de apel (f. d. 157 - 160).

Curtea de Apel Bălți, prin decizia din 19 iunie 2018, a respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și a menținut hotărârea din 5 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f. d. 166 – 174).

Referitor la procesul de luare a acestei soluții, instanța de apel a constatat situația de fapt prezentată de reclamant în cererea de chemare în judecată și stabilită de prima instanță.

În drept, instanța de apel a considerat relevante articolele 1; 4 alin. (4) lit. b); 10 din Legea nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor și Hotărârile Guvernului nr. 1000 din 13 decembrie 2013 și nr. 974 din 4 decembrie 2013. La fel, s-a ținut cont de considerentele hotărârilor nr. 4 din 27 ianuarie 2000, nr. 25 din 27 iulie 2017 a Curții Constituționale.

Reieșind din raționamentele evocate, Colegiul de control judiciar a stabilit că, la data intrării în vigoare articolului III din Legea nr. 60 din 4 aprilie 2014, Cernat Nina beneficia de dreptul la pensie în mărime de 80 % din salariul judecătorului în exercițiu. Prin urmare, norma de drept sus – citată nu este aplicabilă speței, întrucât nu are efect retroactiv, or intimata a obținut un „bun” în sensul articolului 1 din protocolul 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. În plus, instanța de apel a susținut că decizia nr. 52 din 27 iunie 2017 a Curții Constituționale a accentuat că noile prevederi legale se vor aplica doar pe viitor și numai pentru persoanele care au solicitat acordarea pensiei după intrarea acestora în vigoare, fără a aduce atingere drepturilor de pensie stabilite anterior.

La 10 august 2018, Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei din 19 iunie 2018 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea acesteia și a hotărârii din 5 decembrie 2017 a primei instanței, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea ilegalității deciziei contestate, recurentul a afirmat că instanțele judecătorești au interpretat eronat sensul articolului III din Legea nr. 60 din 4 aprilie 2014. Așadar, prin prisma acestei norme de drept, legislatorul a indicat fără echivoc că judecătorii care beneficiază de plata pensiei, dar care continuă să activeze în funcție de judecător, nu pot beneficia de recalcularea pensiei. De fapt, acest procedeu nu are un fundament legal.

În plus, societatea recurentă a subliniat că dreptul la recalcularea pensiei nu poate fi asimilat dreptului la pensie ca fiind inalienabil și imprescriptibil asemănător dreptului de proprietate din articolul I din protocolul I al CEDO. Or, în esență, dreptul de a stabili cuantum pensiei și formula de calcul al acestuia este prerogativă exclusivă a statutului. Totodată, prin decizia nr. 52 din 27 iunie 2017 a Curții Constituționale, s-

a stabilit că Legea nr. 60 din 4 aprilie 2014 nu atinge dreptul la pensie a judecătorului în niciun mod. Așadar, instanța de apel a ignorat concluzia Curții Constituționale prezentată în punctul 27 din decizia sus – menționată. În acest caz, recurentul a susținut că instanța ierarhic inferioară nu și-a motivat hotărârea, deoarece nu a răspuns la principalele argumente din speță.

La 11 octombrie 2018, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție a comunicat cererea de recurs intimetei Cernat Nina, informând că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu este prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia (f. d. 193).

La 9 noiembrie 2018, intimata a depus o referință în întâmpinarea recursului, solicitând respingerea acestuia ca inadmisibil.

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la articolul 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs formulată de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova este inadmisibilă, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Instanța de judecată subliniază că un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil prevăzute la articolul 6 parag. (1) din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (a se vedea *Lebedinski vs Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, parag. 32, *Sultan vs Republica Moldova*, 5 iunie 2018, parag. 24).

În aceste condiții, procedura de admisibilitate a cererii de recurs va fi efectuată și analizată prin prisma articolului sus - citat, care cuprinde, în mod particular, dreptul de acces la justiție și dreptul de a fi auzit.

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, criteriile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, *inter alia*, *Marc Brauer vs Germania*, 1 septembrie 2016, parag. 34; *Miessen vs Belgia*, 16 octombrie 2016, parag. 64; *Samardžić vs Croația*, 20 iulie 2017, parag. 28; *Zubac vs Croația (Marea Cameră)*, 5 aprilie 2018, parag. 82).

La început, judecătorul raportor a făcut un raport verbal în fața completului de judecată instituit în corespundere cu articolul 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă. Așadar, în conformitate cu articolul 433 lit. a¹), b), c) și d) din Codul de procedură civilă, instanța de judecată a verificat dacă actul judecătoresc poate fi atacat cu recurs, dacă cererea dedusă judecății este formulată de persoana îndreptățită, dacă aceasta nu a fost depusă în mod repetat și dacă a fost declarată în termen.

Prin urmare, obiectul prezentei cereri se referă la decizia din 19 iunie 2018 a Curții de Apel Bălți, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În baza cercetării materialelor cauzei, completul de judecată nu a identificat faptul că recursul a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile articolului 430 din Codul de procedură civilă, cu privire la subiecții abilitați cu dreptul de a depune recurs.

În conformitate cu articolul 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul respectiv este de decădere și nu poate fi restabilit. Această limită temporală este esențială pentru a asigura buna administrare a justiției și, în special, principiul securității juridice (a se vedea Marc Brauer, ibidem, parag. 35; Tence vs Slovenia, 31 mai 2016, parag. 31).

La 13 iulie 2018, Curtea de Apel Bălți a expediat participanților la proces copia deciziei integrale din 19 iunie 2018 (f. d. 175 D). Astfel, potrivit avizului de recepție, se atestă că recurentul Casa Națională de Asigurări Sociale a primit copia de pe actul contestat la 18 iulie 2018 (f. d. 176). Recursul a fost înregistrat la grefa Curții Supreme de Justiție la 10 august 2018 (f. d. 181).

Prin urmare, completul de judecată constată că cererea de recurs a fost depusă în cadrul termenului prevăzut *supra*.

În continuare, completul de judecată a audiat raportul verbal al judecătorului raportor, cu privire la esența și temeiurile recursului, inclusiv dacă argumentele recurentului referitoare la ilegalitatea deciziei atacate întrunesc criteriile formale din articolul 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Articolul 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă dictează regula principală, potrivit căreia, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

La acest capitol, alin. (2) și (3) din articolul 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat. Iar, alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Mai mult, modul de prezentare și formulare a chestiunilor de drept a fost explicat în punctele 22 – 27 din Hotărârea explicativă nr. 5 din 11 noiembrie 2013 a Plenului Curții Supreme de Justiție (a se vedea similar Trevisanato vs Italia; 16 decembrie 2016, parag. 22 – 23, 36).

În mod corespunzător, instanța de recurs notează că reglementările referitoare la rigorile impuse de articolul 432 alin. (1) - (4) din Codul de procedură civilă sunt redactate suficient de clar și îndeplinesc criteriul de previzibilitate. Mai mult, scopul acestui articol este, atât de a proteja interesul recurentului de a obține, după caz, casarea sau modificarea deciziei atacate, cât și de a păstra rolul Curții Supreme de

Justiție de a se ocupa numai de probleme de o importanță semnificativă specificat în articolul 1 alin. (2) din Legea nr. 789-XIII din 26 martie 1996 (a se vedea Zubac, ibidem, parag. 83, 105 - 106).

În consecință, limitările impuse de articolul 432 alin. (2) – (4) din Codul de procedură civilă urmăresc un scop legitim, respectând în același timp cerințele securității juridice și buneii administrări a justiției (a se vedea Benjamin Nersesyan vs Armenia, 19 ianuarie 2010, parag. 22; Marc Brauer, ibidem, parag. 35; Miessen, ibidem, parag. 67; Sturm vs Luxemburg, 27 iunie 2017, parag. 36; Zubac, ibidem, parag. 98). Persoanele vizate trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (a se vedea Ronald Vermeulen vs Belgia, 17 iulie 2018, parag. 44).

Astfel, instanța de judecată conchide că judecarea recursului, exercitat conform rigorilor impuse de articolul 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai pentru problemele de drept material și procedural. Curtea Supremă de Justiție verifică doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt. În acest caz, instanța de recurs nu cercetează cum a fost reflectată realitatea obiectivă a faptelor determinate de instanțele ierarhic inferioare, cu excepția situației în care constatările pot fi considerate arbitrare sau vădit nerezonabile.

În speță, completul de judecată nu a identificat niciun indiciu care, la prima vedere, ar putea ridica probleme de drept prin prisma articolului 432 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Instanța de judecată observă că recurentul Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova a criticat decizia din 19 iunie 2018 a Curții de Apel Bălți în baza articolului 432 alin. (2) lit. c) și alin. (4) din Codul de procedură civilă. Totuși, în virtutea principiului jura novit curia, instanța de recurs are competența de a decide asupra caracterului juridic al argumentelor inserate în cererea de recurs, prin examinarea lor, în lumina temeiurilor articolului 432 alin. (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă.

Din analiza minuțioasă a conținutului cererii de recurs în raport cu decizia contestată, reiese în mod cert că recurentul a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat în mod detaliat. În special, pentru a motiva respingerea apelului avansat de Casa Națională de Asigurări Sociale, Curtea de Apel Bălți s-a călăuzit de articolele 1; 4 alin. (4) lit. b); 10 din Legea nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor și Hotărârile Guvernului nr. 1000 din 13 decembrie 2013 și nr. 974 din 4 decembrie 2013. Mai mult, instanța de apel a ținut cont de considerentele hotărârilor nr. 4 din 27 ianuarie 2000 și nr. 25 din 27 iulie 2017 a Curții Constituționale.

În același context, instanța de recurs observă că recurentul nu a reușit să înlăture sau să demonstreze arbitrariul în opinia instanței de apel cu privire la interpretarea și aplicarea textelor de lege prezentate mai sus.

Cu referire la calitatea motivării deciziei atacate, completul de judecată notează că întinderea obligației de a motiva hotărârea poate varia în dependență de circumstanțele specifice, natura și complexitatea cauzei (a se vedea Ruiz Torija vs Spania, 9 decembrie 1994, parag. 29). Prin urmare, în lumina împrejurărilor din speță, instanța de recurs reține că instanța de apel și-a motivat amply decizia și a răspuns la toate argumentele esențiale ale cauzei (a se vedea deciziile de

inadmisibilitate în cauzele Victor Harovschi vs Moldova, 18 noiembrie 2008; Fundația pentru Copii Speranța vs Moldova, 17 octombrie 2017 sau Calancea și alții vs. Moldova, 6 februarie 2018, parag. 20, 34 – 35).

În orice caz, completul de judecată observă că recurentul a formulat prezenta cerere după ce a beneficiat de o procedură contradictorie în fața instanțelor ierarhic inferioare. De altfel, acesta a avut ocazia de a-și prezenta elementele de probă și de a-și apăra cauza în mod liber, fiind audiat de o primă instanță și de o instanță de apel, care au fost competente de a examina toate chestiunile de fapt și de drept invocate de părți și relevante litigiului (a se vedea A. Menarini Diagnostics S.R.L. vs Italia, 27 septembrie 2011, parag. 59; Akaki Tchaghiashvili, 2 septembrie 2014, parag. 34, Samardžić, ibidem, parag. 31, Gohe și alții vs Franța, 3 iulie 2018, parag. 41 - 43).

Pe baza celor prezentate, completul de judecată constată că observațiile Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova nu dezvăluie nicio aparență a încălcării normelor de drept material sau procedural, dar nici a încălcării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Prin urmare, raționamentele inserate în recurs nu pot fi calificate ca esențiale și nu ar putea obliga instanța de recurs să primească cererea acestuia spre examinarea în fond și, eventual, să caseze hotărârea judecătorească contestată. În mod corespunzător, punctele de vedere al recurentului nu sunt compatibile cu cerințele prevăzute la articolul 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă, iar, în consecință, recursul dedus judecății nu corespunde condiției de a fi efectiv (a se vedea, inter alia, Petrovic vs Luxemburg, 17 februarie 2011, parag. 31 – 33, Sturm, ibidem, parag. 32).

Considerațiile de mai sus sunt suficiente pentru a permite instanței de judecată de a reține existența temeiului prevăzut la articolul 433 lit. a) din Codul de procedură civilă. În atare condiții, conjunctura respectivă confirmă că marja de apreciere a instanței de recurs nu a fost disproporționată cu obiectivele securității raporturilor juridice și buneii administrări a justiției, după caz, s-a accentuat rolul instanței supreme de a interpreta uniform legea și de a soluționa litigiile apărute în cadrul aplicării legilor, în raport cu obiecțiile formulate în recurs. Deci, în opinia instanței, normele de drept nu au format un obstacol care să afecteze esența dreptului recurentului de acces la un tribunal.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi auzit de o instanță”, garantat de articolul 6 parag. 1 din C.E.D.O., instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză și de trăsăturile speciale ale procedurii în ordine de recurs (a se vedea, inter alia, Latourniere vs Franța, 10 decembrie 2002, parag. 2; Hansen vs Norvegia, 2 octombrie 2014, parag. 71 – 74). În concepția instanței europene, articolul 6 parag. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind lipsit de șanse de succes (a se vedea, *mutatis mutandis*, Kukkonen vs Finlanda (nr. 2), 13 ianuarie 2009, parag. 24; Papaioannou vs Grecia, 2 iunie 2016, parag. 45; Baydar vs Olanda, 24 aprilie 2018, parag. 46; Guelfucci vs Franța, 3 iulie 2018, parag. 42 - 44). Aceste raționamente se transpun direct în cazul de față, de vreme ce esența și temeiurile din recursul dedus judecății, inclusiv și argumentele din el, nu sunt în stare să afecteze legalitatea deciziei atacate sau a procedurii în ansamblu.

Având în vedere circumstanțele care preced, completul de judecată decide în mod unanim că recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova nu ridică probleme de drept și nu poate fi acceptat spre examinare în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu articolul 270, articolul 433 lit. a) și articolul 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Tatiana Vieru

Judecători

Maria Ghervas

Nicolae Craiu